

KAPITTEL C2

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER TIL NS 8406

Innhold

Del 1 – Endringer og suppleringer til NS 8406	6
1. NS 8406 punkt 2 – Definisjon	6
2. NS 8406 punkt 4 - Kontraktsdokumenter	6
3. NS 8406 punkt 6 – Byggemøter	7
3.1 NS 8406 punkt 6.1 – Byggemøter	7
3.2 NS 8406 punkt 6.2 – Oppstartsmøte og spesielle møter	7
4. NS 8406 punkt 7 – Varsler og krav	7
5. NS 8406 punkt 8 – Sikkerhetsstillelse	8
6. NS 8406 punkt 9 – Forsikring	8
6A. NS 8406 nytt punkt 9A – Digital sikkerhet	8
7. NS 8406 punkt 11 – Entreprenørens ytelse	9
8. NS 8406 punkt 12 – Bruk av underentreprenør	9
8.1 NS 8406 nytt punkt 12.1 – Bruk av underentreprenør	9
8.2 NS 8406 nytt punkt 12.2 – Pliktig bruk av rammeavtaler	10
9. NS 8406 punkt 13 – Forhold på byggeplassen	11
9.1 NS 8406 nytt punkt 13.5 – Arbeidstid	11
10. NS 8406 punkt 16 – Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll	11
11. NS 8406 punkt 17 – Tidsfrister og samordning	11
12. NS 8406 punkt 19 – Endringer. Forsinkelser og svikt ved byggherrens medvirkning	12
12.1 NS 8406 punkt 19.1 – Retten til å pålegge entreprenøren endringer	12
12.2 NS 8406 punkt 19.3 – Endringsarbeid der det ikke er gitt endringsordre	12
12.3 NS 8406 punkt 19.4 – Entreprenørens krav ved svikt mv. ved byggherrens medvirkning	12
13. NS 8406 punkt 20 – Partenes krav på fristforlengelse på grunn av force majeure	12
14. NS 8406 punkt 21 – Forsering ved avslag på krav om fristforlengelse	13
15. NS 8406 punkt 22 – Beregning av vederlagsjustering og fristforlengelse	13

15.1	NS 8406 punkt 22.5 – Beregning av fristforlengelse	13
15.2	NS 8406 nytt punkt 22.6 – Vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging	13
16.	NS 8406 punkt 23 – Betaling av entreprenørens vederlag	15
16.1	NS 8406 punkt 23.1 – Indeksregulering. Endring av offentlige gebyrer og avgifter	15
16.2	NS 8406 punkt 23.3 – Fakturering og betaling	15
16.3	NS 8406 punkt 23.4 – Særlig om regningsarbeider	16
17.	NS 8406 punkt 24 – Overtakelse	16
17.1	NS 8406 punkt 24.3 – Byggherrens rett til å nekte overtakelse	16
17.2	NS 8406 punkt 24.6 – Byggherrens urettmessige brukstakelse	16
17.3	NS 8406 nytt punkt 24.7 – Ferdigstillelse ved delfrist. Byggherrens rett til brukstakelse.	17
18.	NS 8406 punkt 27 – Mangel ved kontraktarbeidet. Erstatningsansvar	17
18.1	NS 8406 punkt 27.6 – Senere reklamasjon	17
19.	NS 8406 punkt 28 – Avbestilling	17
19.1	NS 8406 nytt punkt 28.1 – Oppsigelse	17
20.	NS 8406 punkt 30 – Eiendomsrett til kontraktarbeid og materialer	18
20.1	NS 8406 punkt 30.2 – Eiendomsrett til materialer	18
21.	NS 8406 punkt 31 – Tvister	18
	Del 2 – Seriøsitetskrav	19
22.	Generelt	19
22.1	Formål	19
22.2	Varsling av kritikkverdige forhold	19
22.3	Videreføring av seriøsitetskravene	19
23.	Krav til system for å sikre etterlevelse av seriøsitetskrav	19
24.	Byggherrens kontroller og samarbeid med andre	19
25.	Forebygging av økonomiske misligheter	20
26.	Gaver og ytelser	20
27.	Ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	20
28.	Medlemskap i StartBANK	21
29.	Lønns- og arbeidsvilkår	21

30. Egenrapportering av lønns- og arbeidsvilkår	21
31. Obligatorisk tjenestepensjonsordning	21
32. Bruk av elektronisk betalingsmiddel	22
33. Samtykke til innhenting av opplysninger om skatt og avgift	22
34. HMS-kort	22
35. System for adgangskontroll	23
36. Begrensning av antallet ledd i leverandørkjeden	23
37. Faglært bemanning	23
38. Lærlingordning og bruk av lærlinger	24
39. Rapportering av arbeid utført av utenlandsk virksomhet	24
40. Informasjonsplikt og språkferdigheter	24
41. Overholdelse av sanksjonsloven med tilhørende forskrifter	25
42. Misligholdsbeføyelser	25
Del 3 – Særlige kontraktsbestemmelser	26
43. Regler for ekstern kommunikasjon	26
44. Videreføring av kontraktsbestemmelser	26
45. Nøkkelpersonell	26
46. Risikostyring	26
47. Ledelse av Kvalitet, HMS og Ytre miljø	27
47.1 Ledelsessystem for Kvalitet, HMS og Ytre miljø	27
47.2 Prosjektspesifikke planer for Kvalitet, HMS og Ytre miljø	27
47.3 Risikostyring innen Kvalitet, HMS og Ytre miljø	28
47.4 Kommunikasjon og samarbeid	28
47.5 Planlegging og oppfølging av arbeidet	28
47.6 Kontrollaktiviteter	29
47.7 Håndtering av avvik	29
47.8 Håndtering av uønskede hendelser	30
47.9 Revisjoner	32
47.10 Beredskap	32
47.11 HMS-rapportering	32
47.12 Sikkerhetskurs	33
47.13 Krav til HMS – Forebyggende tiltak på byggeplass	33

48. Autorisasjoner, godkjenninger og tillatelser	34
49. Rapportering	35
49.1 Generelt	35
49.2 Månedsrapportering	35
49.3 Rapportering av kostnader	35
49.4 Tids- og fremdriftsrapportering	35
50. Oppgaver etter plan- og bygningsloven m.v.	36
51. Byggherrens tekniske regelverk	36
52. Teknisk dokumentstyring, FDV-dokumentasjon	36
53. Intervensjonsrett	37
54. Evaluering	37

Del 1 – Endringer og suppleringer til NS 8406

1. NS 8406 punkt 2 – Definisjon

Bestemmelsens definisjon av kontraktssum får følgende tilføyelse:

«Kontraktssummen omfatter også alle entreprenørens kostnader forbundet med kravene i kapittel C. Disse kostnadene skal fortrinnsvis inkluderes i rigg & drift dersom de ikke inngår i egne prosesser.»

Bestemmelsen tilføyes følgende definisjoner:

«force majeure

en hendelse utenfor en parts kontroll som han ikke burde ha tatt i betraktning ved inngåelsen av kontrakten, og som han heller ikke med rimelighet kan ventes å unngå eller overvinne følgene av

kontraktsmedhjelper

leverandør, entreprenør, prosjekterende, rådgiver eller en annen person som har påtatt seg å oppfylle deler av en parts kontraktsforpliktelse

underentreprenør

entreprenør som har påtatt seg utførelsen av en del av de forpliktelser som omfattes av entreprenørens kontrakt med byggherren»

2. NS 8406 punkt 4 - Kontraktsdokumenter

Bestemmelsen utgår og erstattes av:

«Dokumentene som inngår i kontrakten, er fastsatt i kapittel A4.

Inneholder kontraktsdokumentene bestemmelser som strider mot hverandre, skal de gjelde i den rekkefølgen som er angitt i kapittel A4.

Er det motstrid mellom dokumentene i kapittel D, gjelder beskrivelsen foran tegningene. Utførelse som bare er angitt på tegning, men som også burde ha vært angitt i beskrivelsen eller mengdefortegnelsen, omfattes ikke av kontrakten.

Er det motstrid mellom bestemmelser i den enkelte dokumentgruppen nevnt i kapittel A4, går spesielle bestemmelser foran generelle bestemmelser, og bestemmelser utarbeidet særskilt for kontrakten, foran standardiserte bestemmelser.»

3. NS 8406 punkt 6 – Byggemøter

Overskriften på bestemmelsen endres til:

«Møter»

Bestemmelsen utgår og erstattes av nytt punkt 6.1 «Byggemøter» og nytt punkt 6.2 «Oppstartsmøte og spesielle møter».

3.1 NS 8406 punkt 6.1 – Byggemøter

Nytt punkt 6.1 lyder som følger:

«Det skal holdes regelmessige byggemøter i utførelsestiden, normalt hver 14. dag eller oftere ved behov.

Byggherren innkaller til byggemøter. Entreprenøren kan innkalle til byggemøter dersom han mener det er behov for det. Innkallingen skal ordinært skje med minst 7 dagers varsel.

Partenes deltakere på byggemøtene har fullmakt til å avgjøre ordinære saker. Hvem som har fullmakt til å gi endringsordre, fremgår av 19.2.

Byggherren fører referat fra byggemøter.»

3.2 NS 8406 punkt 6.2 – Oppstartsmøte og spesielle møter

Nytt punkt 6.2 lyder som følger:

«Før byggearbeidene starter, skal byggherren innkalle til et oppstartsmøte for å avklare og gjennomgå kontrakten og den praktiske gjennomføringen av denne, samt partenes samarbeids- og beslutningsrutiner. Byggherren fører referat fra oppstartsmøtet.

Partene kan ved behov kreve at det avholdes fagmøter til behandling av eksempelvis koordineringsforhold, løsninger og endrede løsninger, fagspørsmål, grensesnitthåndtering, akutte problemer, møter med kontraktsmedhjelpere osv.

For øvrig kan partene kreve at det avholdes egne regelmessige møter om andre forhold av betydning for kontraktsarbeidene.»

4. NS 8406 punkt 7 – Varsler og krav

Andre og tredje setning utgår. Bestemmelsen får følgende tilføyelse:

«Varsel og krav gitt ved e-post til avtalt adresse regnes som skriftlig dersom ikke annet er avtalt.

Varsel og krav omfattet av punkt 18.2, 19.2, 19.3, 19.4, 20, 21, 22.2 og 22.3 skal fremsettes i henhold til den prosedyren som er avtalt i kapittel C3. Varsel og krav anses først som fremsatt når avtalt prosedyre er benyttet. For andre forhold enn de som omfattes av punkt 18.2, 19.2,

19.3, 19.4, 20, 21, 22.2 og 22.3, skal varsel og krav som er innført i referat etter punkt 6.1 regnes som skriftlig.»

5. NS 8406 punkt 8 – Sikkerhetsstillelse

Bestemmelsen utgår og erstattes av:

«Er ikke annet avtalt, skal entreprenøren stille betryggende sikkerhet for oppfyllelsen av sine kontraktsforpliktelser med 10 % av kontraktssummen i utførelsestiden som reduseres til 3 % av kontraktssummen for de første 3 år av reklamasjonsperioden. Dersom det avtales forskuddsbetaling, skal det stilles sikkerhet som minst tilsvarer forskuddet. Garantierklæring utformes i overensstemmelse med NS 8406B (2008). Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt entreprenørens sikkerhetsstillelse.

Byggherren stiller ikke sikkerhet.»

6. NS 8406 punkt 9 – Forsikring

Tredje avsnitt andre setning utgår. Nytt fjerde avsnitt lyder som følger:

«Er ikke annet avtalt, skal entreprenøren innen 14 dager etter kontraktsinngåelse oversende attester på at forsikring er tegnet i henhold til dette punkt 9. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt attestene. Oversendelse av slike attester fratar ikke entreprenøren risikoen for at forsikringen er dekkende. Byggherren kan kreve fremlagt ytterligere dokumentasjon om den konkrete forsikringen.»

6A. NS 8406 nytt punkt 9A – Digital sikkerhet

Bestemmelsen skal lyde:

«9A.1 Digitale sikkerhetsrutiner og varslingsplikt

Ved inngåelse av kontrakten skal både byggherren og entreprenøren ha etablert, og deretter vedlikeholde, rutiner for å identifisere, vurdere, varsle og håndtere egne digitale sikkerhetsrisikoer og digitale sikkerhetshendelser. Rutinene skal være utarbeidet etter retningslinjer i internasjonalt anerkjente standarder.

Entreprenøren skal varsle byggherren uten ugrunnet opphold etter at entreprenøren blir kjent med at den er utsatt for en digital sikkerhetsrisiko eller en digital sikkerhetshendelse som er egnet til å ramme byggherren.

9A.2 Generelle krav til digital sikkerhet

- i) Entreprenøren og entreprenørens personell skal ikke benytte byggherrens informasjon eller tilganger til byggherrens systemer på andre måter enn det som er avtalt og definert i kontrakten.
- ii) Entreprenøren skal påse at fysisk sikkerhet og adgangskontroll knyttet til fysiske objekter som brukes i forbindelse med arbeid utført under kontrakten, er tilstrekkelig og i samsvar med krav stilt av byggherren under kontrakten.
- iii) Entreprenøren skal ha etablert retningslinjer og rutiner for passord og passordhåndtering som et minimum møter anbefalingene fra Nasjonale Sikkerhetsmyndighet.
- iv) Rapportering på digitale sikkerhetskrav skal være et fast agendapunkt på etablerte møter mellom partene og et fast punkt i rapporteringen under kontrakten.
- v) Byggherrens informasjon skal ikke lagres utenfor EU eller EFTA uten byggherrens forutgående skriftlige samtykke.»

7. NS 8406 punkt 11 – Entreprenørens ytelse

Bestemmelsen får følgende tilføyelse:

«Har entreprenøren utført deler av kontraktarbeidet i strid med kontrakten, eller det konstateres skade på kontraktarbeidet som entreprenøren bærer risikoen for, skal han varsle byggherren så snart han blir klar over dette. Entreprenøren skal meddele byggherren hvorledes utbedring vil bli foretatt og når utbedringsarbeidene vil være ferdigstilt. Byggherren kan sette en rimelig frist for entreprenørens utbedring. Dersom fristen oversittes, gjelder 27.2 tredje ledd tilsvarende.

Entreprenøren skal deretter foreta utbedring og dekke eventuelle utgifter til tilkomst og andre nødvendige utgifter som følger av utbedringen, med mindre kostnadene vil bli uforholdsmessig store i forhold til det som oppnås. Byggherren kan i så fall kreve prisavslag etter bestemmelsene i 27.3. Dersom den kontraktsstridige utførelsen eller skaden fører til skade på deler av bygget eller anlegget som ikke omfattes av kontrakten, gjelder 27.4 tilsvarende.»

8. NS 8406 punkt 12 – Bruk av underentreprenør

8.1 NS 8406 nytt punkt 12.1 – Bruk av underentreprenør

Bestemmelsen utgår og erstattes av:

«Entreprenøren har rett til å la deler av sine kontraktsforpliktelser bli utført av underentreprenør. Hans kontraktsansvar overfor byggherren endres ikke ved bruk av underentreprenør.

Før kontrakt med underentreprenør inngås, skal entreprenøren underrette byggherren om hvilke deler han vil la utføre ved underentreprenør, og om hvilke underentreprenører han vil bruke. Entreprenørens bruk av enkeltpersonforetak skal begrunnes særskilt.

På forespørsel skal entreprenøren sørge for at byggherren får den informasjon om underentreprenørens økonomi, finansielle stilling, kapasitet og tekniske kompetanse som er nødvendig for at byggherren skal kunne utøve sin rett etter fjerde ledd.

Byggherren kan nekte å godta entreprenørens valg av underentreprenør dersom han melder fra om dette senest innen 14 dager etter at han har mottatt entreprenørens underretning eller informasjon som byggherren har etterspurt, jf. tredje ledd.

Med mindre byggherren godtgjør at nektelsen er saklig begrunnet i underentreprenørens forhold, kan entreprenøren kreve fristforlengelse eller vederlagsjustering som følge av nektelsen. Kravet skal i så fall varsles og behandles etter punkt 19 og 22.

Byggherren har rett til å kreve utskifting av underentreprenør dersom det foreligger saklig grunn. Krav om utskifting skal fremsettes skriftlig og begrunnes. Eventuelle kostnader ved utskiftninger av underentreprenør dekkes av entreprenøren. Ved bytte av underentreprenør kan byggherren i rimelig utstrekning kreve kostnadsfri overlapping.

Underentreprenører som er angitt i kontrakten, anses som godkjente. Er det angitt alternative underentreprenører, skal entreprenøren velge blant disse. Entreprenøren kan ikke uten byggherrens godkjenning skifte ut underentreprenør som er angitt i kontrakten. Byggherren kan ikke nekte utskifting dersom skiftet er saklig begrunnet i underentreprenørens forhold. Byggherrens saklige nektelse av å godkjenne entreprenørens valg av underentreprenør gir ikke entreprenøren rett til fristforlengelse, vederlagsjustering eller godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.»

8.2 NS 8406 nytt punkt 12.2 – Pliktig bruk av rammeavtaler

Nytt punkt 12.2 lyder som følger:

«Entreprenøren skal anskaffe materialer ved bruk av de rammeavtaler som er angitt i kapittel C4, med mindre det der er bestemt at entreprenøren står fritt.

Entreprenøren er ansvarlig etter kontrakten for kontraktsmedhjelpers oppfyllelse av underentrepriser og for underleveranser.

For underleveranser bestilt ved bruk av rammeavtaler som entreprenøren er pålagt å benytte, skal byggherren holde entreprenøren skadesløs for direkte konsekvenser han påføres som følge av:

- a) insolvens hos underleverandøren, eller*
- b) at byggherren instruerer underleverandøren om å prioritere andre leveranser på bekostning av den aktuelle underleveranse, eller*
- c) at byggherren på annen måte intervensjoner i forhold som vedrører den aktuelle underleveranse.*

Byggherren skal videre bære leverandørens direkte ekstra utgifter som følge av at den aktuelle underleveranse er forsinket i den utstrekning entreprenøren kan bevise at hans utgifter skyldes slik forsinkelse og at han ikke kunne truffet tiltak som ville forhindret forsinkelsen. Det samme gjelder dersom det er en mangel i vedkommende underleveranse som forårsaker forsinkelse av

arbeidet under kontrakten. Dersom entreprenøren ikke har fremsatt krav uten ugrunnet opphold etter at han oppdaget slike forhold, taper han retten til å påberope seg forholdene.

Dersom den aktuelle underleveranse ikke oppfyller konkrete ytelses- eller funksjonskrav som er gitt i rammeavtalens spesifikasjoner, og dette ikke skyldes manglende medvirkning eller oppfølging fra entreprenørens side, skal entreprenøren ansvar for forsinkelse som dette måtte forårsake, begrenses til det maksimale forsinkelsesansvar underleverandøren kan komme i overfor entreprenøren.

Dersom byggherren etter inngåelse av kontrakten overfører en kontrakt om underleveranser til entreprenøren eller utpeker en underleverandør, og vilkårene for underleveransen ikke var kjent for entreprenøren ved inngåelsen av kontrakten, er entreprenørens ansvar for mangler og forsinkelser som alene skyldes forhold som underleverandøren svarer for, begrenset til det ansvar underleverandøren har etter den kontrakt som overføres til entreprenøren.»

9. NS 8406 punkt 13 – Forhold på byggeplassen

9.1 NS 8406 nytt punkt 13.5 – Arbeidstid

Nytt punkt 13.5 lyder som følger:

«Dersom entreprenøren ønsker å utføre arbeid utenfor normal arbeidstid, skal dette avtales særskilt med byggherren.»

10. NS 8406 punkt 16 – Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll

Første avsnitt utgår og erstattes av:

«Byggherren kan pålegge entreprenøren å utføre eller bli underlagt byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll.»

11. NS 8406 punkt 17 – Tidsfrister og samordning

Andre avsnitt første setning utgår og erstattes av:

«Er ikke annet avtalt skal entreprenøren utarbeide og om nødvendig revidere fremdriftsplan for egne arbeider.»

12. NS 8406 punkt 19 – Endringer. Forsinkelser og svikt ved byggherrens medvirkning

12.1 NS 8406 punkt 19.1 – Retten til å pålegge entreprenøren endringer

Tredje avsnitt andre setning utgår og erstattes av:

«Er ikke annet avtalt, kan ikke byggherren pålegge entreprenøren endringer ut over 25 % netto tillegg til kontraktssummen.»

12.2 NS 8406 punkt 19.3 – Endringsarbeid der det ikke er gitt endringsordre

Fjerde avsnitt utgår.

12.3 NS 8406 punkt 19.4 – Entreprenørens krav ved svikt mv. ved byggherrens medvirkning

Tredje avsnitt får følgende tilføyelse:

«Dersom byggherren, helt eller delvis, aksepterer entreprenørens krav om fristforlengelse eller vederlagsjustering, skal byggherren utstede endringsordre, jf. 19.2.»

13. NS 8406 punkt 20 – Partenes krav på fristforlengelse på grunn av force majeure

Bestemmelsen utgår og erstattes av:

«Partene har krav på fristforlengelse dersom fremdriften av deres forpliktelser hindres av force majeure. Blir fremdriften hindret av en kontraktsmedhjelper, har parten krav på fristforlengelse dersom kontraktsmedhjelperen hindres av force majeure. En part har dessuten krav på fristforlengelse dersom fremdriften hindres som følge av at den andre parten har krav på fristforlengelse etter denne bestemmelsen.

Partene har ikke krav på justering av vederlaget som følge av fristforlengelse etter denne bestemmelsen.

Dersom en part vil kreve fristforlengelse på grunn av force majeure, skal han varsle den andre parten innen rimelig tid. Den andre parten skal innen rimelig tid ta stilling til kravet.

Den part som påberoper seg force majeure skal for egen kostnad iverksette alle rimelige tiltak for å unngå eller overvinne følgene av situasjonen. Det samme gjelder dersom en kontraktsmedhjelper hindres av force majeure. Partene skal samarbeide om å avklare konsekvenser situasjonen kan få for fremdriften og hvilke tiltak som kan iverksettes. Entreprenøren skal lage og fortløpende oppdatere en oversikt over alle tiltak som kan bli aktuelle som følge av situasjonen, med tilhørende tidskonsekvens. Entreprenøren skal videre fremlegge overslag over kostnadene ved ulike tiltak uavhengig av hvilken part som skal dekke kostnadene ved tiltaket.

Partene har ikke krav på fristforlengelse for fremdriftshindringer som ville vært unngått dersom tiltak som nevnt i forrige avsnitt hadde blitt iverksatt. Blir partene enige om å iverksette tiltak utover hva entreprenøren er forpliktet til etter denne bestemmelsen, skal byggherren utstede endringsordre, jf. punkt 19.2.»

14. NS 8406 punkt 21 – Forsering ved avslag på krav om fristforlengelse

Andre avsnitt utgår og erstattes av:

«Før forsering etter første ledd iverksettes, skal byggherren varsles med angivelse av hvilke forseringstiltak som planlegges og hva forseringen antas å ville koste. Entreprenøren har ikke krav på dekning av utgiftene til forsering ved unnlatt eller for sen varsling etter dette punkt.»

15. NS 8406 punkt 22 – Beregning av vederlagsjustering og fristforlengelse

15.1 NS 8406 punkt 22.5 – Beregning av fristforlengelse

Andre avsnitt utgår og erstattes av:

«Dersom det ikke oppnås avtale, skal fristforlengelsen svare til virkningen på fremdriften som vedkommende fremdriftshindrende forhold har forårsaket, likevel slik at bestemmelsene i tredje til femte ledd ivaretas.»

Nytt tredje til femte ledd lyder som følger:

«Entreprenøren har ikke krav på fristforlengelse med mindre netto endringsarbeider i henhold til 19.1, 19.2 og 19.3 overstiger 15 % av kontraktssummen. Entreprenøren skal ha fleksibilitet og tilstrekkelig tilgang på ressurser for å ivareta slike forhold.

Entreprenøren har likevel krav på fristforlengelse når bestilling av endringsarbeidene skjer på et tidspunkt eller i et slikt omfang som umuliggjør ferdigstilling innen den aktuelle del- eller sluttfristen.

Ved beregning av fristforlengelse for endrings- og tilleggsarbeider skal det foretas full reduksjon for arbeider som ikke er kommet til utførelse (fradragsarbeider).»

15.2 NS 8406 nytt punkt 22.6 – Vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging

Nytt punkt 22.6 lyder som følger:

«Dersom ikke annet er avtalt har entreprenøren rett til følgende justeringer for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging:

a) Dersom entreprenøren får utsatt sluttfrist, med unntak for force majeure situasjoner jf. punkt 20, gjelder følgende vederlagsjustering:

$$V = 0,15 \cdot K \cdot (t_2 - t_1) / t_1$$

V = Vederlagsjusteringen (eks. mva.)

K = Kontraktssummen (eks. mva.)

t₁ = Opprinnelig byggetid (i hverdager) beregnet fra kontraktens oppstartstidspunkt og frem til kontraktens sluttfrist

t₂ = Avtalt ny byggetid (i hverdager)

Denne reguleringen får kun anvendelse ved utsettelse av sluttfrist og ikke for utsettelse av delfrister. For arbeider som krever vesentlig mindre enn gjennomsnittlig rigg og administrasjon på den forlengede del av kontrakten, herunder fristforlengelse på utløste opsjoner, skal vederlaget tilsvare faktiske merkostnader.

b) Dersom det totale vederlaget i forbindelse med sluttoppgjøret overstiger 110 % av kontraktssummen, økes rigg og driftsposten – fastsatt til 0,1 x kontraktssummen – med den prosentvise økning som overstiger 10 % av kontraktssummen. Følgende formel gjelder:

$$V = 0,1 \cdot (T - 1,10K)$$

V = Tilleggsvederlag (eks. mva.)

K = Kontraktssummen (eks. mva.)

T = totalt vederlag (eks. mva.)

Ved reduksjon av det totale vederlaget på mer enn 10 % av kontraktssummen, reduseres rigg- og driftsposten på tilsvarende måte, men slik at K i formelen multipliseres med 0,90.

I det totale vederlag (T) etter b) skal det gjøres fradrag for:

- Alle endrings- og tilleggsarbeider hvor kompensasjon for rigg og drift inngår i vederlaget, herunder endrings- og tilleggsarbeid utført etter priser eller med påslag gitt i kap. E3. Vederlaget for endrings- og tilleggsarbeid som utføres etter prisforespørsel skal anses å dekke kompensasjon for rigg og drift med mindre annet er avtalt.
- Vederlagsjustering iht. a) og forseringstillegg.
- Verdien av arbeider som er utført i forlenget kontraktperiode dersom det er gitt utsettelse på sluttfrist.
- Indeksregulering etter 23.1.

Utløsning av opsjoner beskrevet i kontrakten inngår ikke i beregningsgrunnlaget for a) over. Ny kontraktssum etter utløsning av opsjon skal være grunnlag for beregningen etter bokstav b) over.

Regulering etter denne bestemmelse i a) og b) over skal ikke indeksreguleres etter punkt 23.1.»

16. NS 8406 punkt 23 – Betaling av entreprenørens vederlag

16.1 NS 8406 punkt 23.1 – Indeksregulering. Endring av offentlige gebyrer og avgifter

Bestemmelsen utgår og erstattes av:

«Er ikke annet avtalt i kapittel C3, skal alle priselementer i den opprinnelige kontrakten indeksreguleres i henhold til annet ledd.

Indeksregulering skjer i henhold til NS 3405 Bestemmelser om regulering av kontraktssum for bygg og anlegg på grunn av endringer i lønninger, priser, sosiale utgifter m. v., - totalindeksmetoden - med én kalendermåned som avregningsperiode. SSBs indeks "Boligblokk, i alt" skal benyttes. Basis for reguleringen er indeksen for den måneden som tilbudsfristen faller inn under.

Endres offentlige gebyrer og avgifter som entreprenøren etter kontrakten skal betale etter at han inngav sitt tilbud, kan entreprenøren påberope seg dette som en endring. Han skal i så fall varsle etter 23.2. Dette gjelder bare dersom entreprenøren ikke burde tatt endringene i betraktning da tilbudet ble gitt, og han heller ikke burde unngått følgende av dem. Eventuell justering av vederlaget er eksklusiv merverdiavgift og uten påslag for indirekte kostnader, risiko og fortjeneste.»

16.2 NS 8406 punkt 23.3 – Fakturering og betaling

Første avsnitt utgår og erstattes av:

«Er ikke annet avtalt, kan entreprenøren etter hvert som utførelsen skjer, kreve avdrag på grunnlag av det arbeid som er utført på byggeplassen.»

Andre avsnitt får følgende tilføyelse:

«Det skal medfølge målinger og annen dokumentasjon som er nødvendig for byggherrens kontroll. Unnlater entreprenøren å utarbeide eller vedlegge slike målinger og dokumentasjon, kan byggherren etter å ha gitt entreprenøren en rimelig tilleggsfrist, selv utarbeide dette for entreprenørens regning.»

Sjette ledd utgår og erstattes av:

«Arbeid som faktureres med grunnlag i vederlagsjustering etter punkt 22 faktureres i egne fakturaer når de er ferdigstilt. Kravene betales uten fradrag for innestående. Ved slike arbeider av lengre varighet kan entreprenøren kreve avdrag på grunnlag av det som er utført, men ikke oftere enn hver måned.

Syvende avsnitt utgår og erstattes av:

«Faktura for indeksregulering sendes sammen med første avdrag etter at reguleringsgrunnlaget foreligger.»

Åttende avsnitt første setning utgår og erstattes av:

«Byggherren plikter å betale innen 30 dager etter at han har mottatt faktura.»

16.3 NS 8406 punkt 23.4 – Særlig om regningsarbeider

Første avsnitt utgår og erstattes av:

«Avregning skal skje på grunnlag av kontraktens priser for regningsarbeid. Dersom kontrakten ikke har priser, påslagsfaktor mv. som dekker arbeidet eller sammenlignbart arbeid, skal entreprenøren ha betalt for nødvendige kostnader med å utføre arbeidet og et avtalt eller sedvanlig påslag til dekning av indirekte kostnader, risiko og fortjeneste. Tillegg for overtidsarbeid honoreres ikke uten at dette på forhånd er godkjent av byggherren. Regningsarbeider skal drives rasjonelt og forsvarlig.»

Andre avsnitt får følgende tilføyelse:

«Unnlatelse av varsling medfører at entreprenøren taper retten til å kreve vederlag utover de kostnader som byggherren måtte forstå at ville påløpe.»

17. NS 8406 punkt 24 – Overtakelse

17.1 NS 8406 punkt 24.3 – Byggherrens rett til å nekte overtakelse

Bestemmelsen utgår og erstattes av:

«Entreprenøren kan ikke kreve overtakelse før avtalt sluttfrist.

Er ikke annet avtalt, skal arbeidene være ferdigstilt for at overtakelse skal finne sted. Overtakelse kan likevel finne sted dersom det kun påvises mindre mangler, og manglene eller utbedringen av dem har liten praktisk betydning for den forutsatte bruken av kontraktarbeidet.

Byggherren kan i tillegg nekte å overta hvis det foreligger mangler ved den dokumentasjon som det er avtalt skal foreligge ved overtakelsen. Byggherren kan likevel ikke nekte å overta hvis mangelen har liten betydning for forvaltning, drift eller vedlikehold, og dokumentasjonen heller ikke er nødvendig for at byggherren skal kunne vurdere om kontraktens krav er oppfylt.

Hvis byggherren urettmessig nekter å overta kontraktarbeidet, skal overtakelse anses å ha funnet sted.»

17.2 NS 8406 punkt 24.6 – Byggherrens urettmessige brukstakelse

Første avsnitt første setning utgår og erstattes av:

«Ut over det som er fastsatt i 24.5 og 24.6, har byggherren ikke rett til uten entreprenørens samtykke å ta kontraktarbeidet i bruk før overtakelsen.»

17.3 NS 8406 nytt punkt 24.7 – Ferdigstillelse ved delfrist. Byggherrens rett til bruktstakelse.

Nytt punkt 24.7 lyder som følger:

«Når entreprenøren har ferdigstilt en spesifisert del av kontraksarbeidet ved delfrist har byggherren rett til å ta det ferdigstilte arbeidet i bruk, uten at dette gir entreprenøren rett til å kreve delovertakelse av den ibruktatte del.

Arbeider som ikke skal delovertas, men som skal utføres innen dagmulktbelagte delfrister, anses som ferdigstilte på det tidspunkt byggherren etter bestemmelsene i 24.3 ikke ville kunne ha nektet overtakelse.

Entreprenøren skal i rimelig tid før en del av kontraktarbeidet er ferdig ved delfrist skriftlig innkalle byggherren til ferdigbefaring for den angjeldende del av kontraktarbeidet. Det skal føres protokoll fra ferdigbefaringen, tilsvarende som for punkt 24.2.»

18. NS 8406 punkt 27 – Mangel ved kontraktarbeidet. Erstatningsansvar

18.1 NS 8406 punkt 27.6 – Senere reklamasjon

Første avsnitt får følgende tilføyelse:

«Er mangelen av mindre betydning herunder av beskjedent utbedringsomfang, kan varsling skje samlet uten hensyn til fristen gitt over.»

19. NS 8406 punkt 28 – Avbestilling

Tredje avsnitt andre setning utgår og erstattes av:

«Dersom reduksjonen blir 15 % av kontraktssummen eller mer, anses den overskytende del av reduksjonen som delvis avbestilling.»

Femte avsnitt utgår og erstattes av:

«Inntil overtakelse har skjedd, kan avtalte ytelser ikke utføres av andre entreprenører, med mindre entreprenøren har misligholdt sin plikt til å utbedre etter punkt 11.»

19.1 NS 8406 nytt punkt 28.1 – Oppsigelse

Nytt punkt 28.1 lyder som følger:

«Dersom det som følge av force majeure oppstår full stans for samtlige kontraksarbeider i mer enn seks måneder, eller kontraksarbeidene på grunn av force majeure blir uaktuelle å utføre, kan hver av partene si opp kontrakten.

Ved oppsigelse skal entreprenøren innen rimelig tid innkalle til overtakelsesforretning. I protokollen fra overtakelsesforretningen skal det angis hva som er utført og tilført, og eventuell uenighet om dette.

For øvrig gjelder bestemmelsene i 24.1 og 24.4 så langt de passer. Entreprenøren kan kreve at den sikkerheten som er stilt for hans forpliktelser i reklamasjonstiden, skal reduseres forholdsmessig til den delen av arbeidet som er utført.

Ved oppsigelse har entreprenøren krav på vederlag for det som er utført.»

20. NS 8406 punkt 30 – Eiendomsrett til kontraktarbeid og materialer

20.1 NS 8406 punkt 30.2 – Eiendomsrett til materialer

Andre avsnitt utgår og erstattes av:

«Gamle materialer og alle uttatte masser tilfaller byggherren med mindre annet er avtalt.»

21. NS 8406 punkt 31 – Tvister

Bestemmelsen får følgende tilføyelse:

«Dersom entreprenøren mottar avslag fra byggherren på et varsel etter 19.3 eller krav på vederlagsjustering eller fristforlengelse, må han ta de nødvendige skritt for å iverksette ordinær rettergang senest åtte måneder etter overtakelsen av hele kontraktarbeidet, med mindre partene blir enige om en lengre frist. Gjør entreprenøren ikke det, taper han sitt krav mot byggherren.»

Del 2 – Seriøsitetskrav

22. Generelt

22.1 Formål

Formålet med seriøsitetskravene er å bekjempe økonomiske misligheter og arbeidslivskriminalitet, samt å sikre at entreprenøren etterlever god forretningsskikk som fremmer et etisk og ansvarlig arbeidsliv.

22.2 Varsling av kritikkverdige forhold

Entreprenøren skal gjøre Bane NORs varslingskanal kjent blant personell som arbeider på bygge- og anleggsplassen.

Informasjon om varsling av kritikkverdige forhold foreligger på en rekke språk, og finnes på <https://www.banenor.no/varsling/>.

22.3 Videreføring av seriøsitetskravene

Entreprenøren skal videreføre kontraktens seriøsitetskrav, herunder krav til system for å sikre etterlevelse av seriøsitetskrav, til sine kontraktsmedhjelpere. Kravene skal videreføres i det omfang som er nødvendig for å sikre at entreprenøren overholder sitt kontraktsansvar overfor byggherren.

23. Krav til system for å sikre etterlevelse av seriøsitetskrav

Entreprenøren skal ha et implementert system som sikrer etterlevelse av seriøsitetskravene, for eksempel benytte metoden for aktsomhetsvurderinger som beskrevet i åpenhetsloven § 4. Dette innebærer at entreprenøren skal kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan entreprenøren håndterer risiko for brudd og brudd på seriøsitetskravene i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

På forespørsel fra byggherren skal entreprenøren dokumentere sitt system for etterlevelse av seriøsitetskravene. Dokumentasjonen skal vise hvordan risiko for brudd eller brudd på seriøsitetskravene er håndtert i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Ved brudd på seriøsitetskravene i egen virksomhet eller i leverandørkjeden, skal byggherren varsles uten ugrunnet opphold. Dersom det er entreprenøren som har forårsaket eller medvirket til bruddet, skal entreprenøren sørge for gjenoppretting og erstatning til skadelidende.

24. Byggherrens kontroller og samarbeid med andre

Byggherren har rett til å gjennomføre nødvendig kontroll av om seriøsitetskravene etterleves. Kontroller kan omfatte undersøkelser, innhenting av dokumentasjon og stedlig kontroll hos entreprenøren, hos eventuelle kontraktsmedhjelpere, på steder der arbeidet utføres og i lokaler som benyttes til innkvartering av personell. Entreprenøren skal for egen regning stille nødvendige ressurser til disposisjon og oversende etterspurt dokumentasjon i forbindelse med kontroller.

Byggherren har rett til å samarbeide med andre offentlige oppdragsgivere og samarbeidspartnere om entreprenørens etterlevelse av seriøsitetskravene, samt innenfor lovverkets rammer å dele revisjonsrapporter og annen kontraktsoppfølgingsinformasjon.

25. Forebygging av økonomiske misligheter

Entreprenøren plikter å arbeide for å forhindre økonomiske misligheter i sin virksomhet.

Entreprenøren skal snarest varsle byggherren dersom mulige interessekonflikter eller inhabilitetsforhold oppstår. Entreprenøren skal deretter, etter samråd med byggherren, iverksette tiltak som gjør at forhold som kan medføre mulige interessekonflikter eller inhabilitet ikke forekommer.

26. Gaver og ytelser

Entreprenøren skal ikke tilby eller ta imot gaver, representasjon eller utgiftsdekning som kan gi, eller oppfattes å gi, en utilbørlig fordel i forbindelse med en persons stilling, verv eller oppdrag.

27. Ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Entreprenøren skal arbeide for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold menes begrepene slik de er definert i åpenhetsloven.

Entreprenøren skal sørge for at arbeidet blir utført, og at alle leveranser til dette produseres og leveres, under forhold som er i overenstemmelse med følgende minimumskrav:

- FNs verdenserklæring om menneskerettigheter art. 5, 23.3 og 24
- FNs barnekonvensjon art. 32
- ILO konvensjoner om forbud mot tvangsarbeid, barnarbeid og diskriminering, samt retten til fagorganisering og kollektive forhandlinger: nr. 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 og 182
- Arbeidsmiljølovgivningen i produksjonslandet. Dette omfatter alle produksjonsland i leverandørkjeden der utvinning og produksjon av råvare og/eller komponent/halvfabrikata og/eller ferdigvare, inklusive distribusjon og transport, skjer. Av særlig viktige forhold fremheves 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser, 2) helse, miljø og sikkerhet, 3) regulære ansettelsesforhold, samt 4) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger.

Der hvor internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning regulerer det samme forholdet, skal den strengeste reguleringen ha forrang.

Entreprenøren har bevisbyrden for at denne bestemmelsen blir overholdt ved gjennomføring av kontrakten. På forespørsel fra byggherren skal entreprenøren fremlegge dokumentasjon for slik overholdelse.

28. Medlemskap i StartBANK

Entreprenøren skal senest ved kontraktsinngåelsen være medlem i StartBANK. Entreprenøren skal sørge for at informasjon og dokumentasjon i StartBANK til enhver tid er oppdatert. StartBANK medlemskapet skal inkludere SKAV-fullmakt (fullmakt til å innhente skatte- og avgiftsinformasjon).

Personell fra virksomhet som ikke er medlem i StartBANK skal ikke få arbeide på bygge- og anleggsplassen.

29. Lønns- og arbeidsvilkår

Entreprenøren skal sørge for at personell som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med denne bestemmelsen. Bestemmelsen gjelder for arbeider som utføres i Norge.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes bl.a. bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji.

På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal entreprenøren som et minimum ha lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende forskrifter. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal entreprenøren som et minimum ha lønns- og arbeidsvilkår som er i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Entreprenøren har bevisbyrden for at denne bestemmelsen blir overholdt ved gjennomføring av kontrakten. På forespørsel fra byggherren skal entreprenøren fremlegge dokumentasjon for slik overholdelse. Dokumentasjon som minimum kan kreves er kopi av ansettelseskontrakter, lønns slipper og timelister, arbeidsplan ved gjennomsnittsberegning av arbeidstiden, arbeidsgiverens bankutskrift, samt dokumentasjon på ordnede boforhold for personell. Dokumentasjonen skal være på personnivå.

Entreprenøren skal gjennomføre nødvendige kontroller mot kontraktsmedhjelpere for å påse at pliktene i denne bestemmelsen overholdes. Entreprenøren skal dokumentere resultatet av kontrollene, og oversende dokumentasjonen til byggherren. På forespørsel fra byggherren skal entreprenøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller mot kontraktsmedhjelpere.

30. Egenrapportering av lønns- og arbeidsvilkår

Entreprenøren skal ved kontraktsinngåelsen besvare et digitalt spørreskjema for egenrapportering av lønns- og arbeidsvilkår, jf. vedlegg C4.19. Entreprenøren skal sørge for at nevnte spørreskjema også besvares av samtlige kontraktsmedhjelpere. Ved endringer hos entreprenøren eller kontraktsmedhjelpere i løpet av kontraktsperioden, skal det leveres et nytt utfylt spørreskjema. Byggherren kan også ved behov kreve ny egenrapportering i kontraktsperioden.

Egenrapportering av lønns- og arbeidsvilkår skal godkjennes av byggherren før oppstart av arbeidene.

31. Obligatorisk tjenestepensjonsordning

Entreprenøren skal ha avtale om obligatorisk tjenestepensjon (OTP) med en godkjent

pensjonsinnretning i samsvar med lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Entreprenøren skal på forespørsel fra byggherren dokumentere at gyldig avtale om obligatorisk tjenestepensjon med godkjent pensjonsinnretning er inngått og at alt personell som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten og som er omfattet av ordningen, er innmeldt med virkning fra første arbeidsdag.

Entreprenøren skal gjennomføre nødvendige kontroller mot kontraktsmedhjelpere for å påse at pliktene i denne bestemmelsen overholdes. Entreprenøren skal dokumentere resultatet av kontrollene, og oversende dokumentasjonen til byggherren. På forespørsel fra byggherren skal entreprenøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller mot kontraktsmedhjelpere.

32. Bruk av elektronisk betalingsmiddel

Entreprenøren skal benytte elektronisk betalingsmiddel for alle transaksjoner som foretas i forbindelse med oppfyllelse av kontrakten. Lønn og annen godtgjørelse til personell som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, skal utbetales til det enkelte personells bankkonto.

Entreprenøren skal på forespørsel fra byggherren fremlegge dokumentasjon på at denne bestemmelsen blir overholdt.

Entreprenøren skal gjennomføre nødvendige kontroller mot kontraktsmedhjelpere for å påse at pliktene i denne bestemmelsen overholdes. Entreprenøren skal dokumentere resultatet av kontrollene, og oversende dokumentasjonen til byggherren. På forespørsel fra byggherren skal entreprenøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller mot kontraktsmedhjelpere.

33. Samtykke til innhenting av opplysninger om skatt og avgift

Entreprenøren skal ved kontraktsinngåelsen levere fullmakt som gir byggherren rett til, et ubegrenset antall ganger, å innhente opplysninger om entreprenørens skatte- og avgiftsforhold, jf. vedlegg C4.24. Fullmakten er generell for hele Bane NOR. Entreprenøren skal sørge for at gyldig fullmakt foreligger frem til 6 måneder etter overtakelse av kontraktsgjenstanden.

Entreprenøren skal sørge for at underentreprenører leverer tilsvarende fullmakt og at fullmakten oversendes til byggherren. Dersom fullmakten fra underentreprenører ikke leveres eller utvidet skatteattest inneholder restanser som ikke er ubetydelige, utgjør det saklig grunn til å nekte å godta entreprenørens valg av underentreprenør. Byggherren kan ved skriftlig varsel gi entreprenøren en rimelig frist til å rette forholdet.

34. HMS-kort

Alt personell som utfører arbeid på bygge- og anleggsplassen skal ha gyldig HMS-kort i samsvar med forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser, og bære kortet lett synlig. Kravet gjelder også de som utfører støttefunksjoner som renhold, kantinedrift osv. Personer som transporterer varer til bygge- og anleggsplassen, skal utstyres med HMS-kort dersom arbeidet skjer regelmessig.

Personell som ikke har gyldig HMS-kort, skal bortvises fra bygge- og anleggsplassen.

35. System for adgangskontroll

Entreprenøren skal etablere et system for adgangskontroll som sikrer registrering av alle personer som får adgang til bygge- og anleggsplassen. Entreprenøren skal gi byggherren tilgang til den registrerte informasjonen som foreligger i entreprenørens system for adgangskontroll.

Entreprenøren skal sørge for at alle personer som får adgang til bygge- og anleggsplassen registrerer seg i byggherrens system for adgangskontroll, HMSREG. Entreprenøren skal kontinuerlig overføre opplysninger fra eget system for adgangskontroll til HMSREG.

Følgende opplysninger skal som et minimum overføres til HMSREG:

- Unik identifisering av hver person som får adgang til bygge- og anleggsplassen
- Tidspunkt for inn- og utregistrering
- Øvrig informasjon på HMS-kortet

Personer med funksjon hovedsikkerhetsvakt, lokal sikkerhetsvakt, leder for elsikkerhet, skifter og/eller fører skal benytte byggherrens mobilapplikasjon HMSREG ved inn- og utregistrering, herunder registrere seg med funksjonsrolle.

36. Begrensning av antallet ledd i leverandørkjeden

Entreprenøren kan ikke ha flere enn to ledd i leverandørkjeden under seg når leverandøren skal utføre bygge- og anleggsarbeider.

Dersom det på grunn av uforutsette omstendigheter som inntreffer etter kontraktsinngåelsen er nødvendig med flere ledd, skal avviket begrunnes skriftlig av entreprenøren og godkjennes av byggherren.

37. Faglært bemanning

Entreprenøren skal benytte faglært bemanning ved utførelsen av kontraktsgjenstanden. Er ikke annet avtalt skal minimum 50 % av arbeidede timer innenfor de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektro og datateknologi og teknologi- og industrifag, samlet utføres av personell med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag, forutsatt at faget er nødvendig for utførelsen av kontraktsgjenstanden. Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personell som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 23-2, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.

Kravet til faglært bemanning i dette punkt kan oppfylles av entreprenøren og en eller flere av hans kontraktsmedhjelpere.

Entreprenøren skal i månedsrapporten vise oppfylleelsesgraden, og etter byggherrens ønske oversende bemanningsplaner som viser oppfyllelsen. Timelister skal fremlegges på forespørsel.

38. Lærlingordning og bruk av lærlinger

Entreprenøren skal være tilknyttet en lærlingordning og benytte lærlinger ved utførelsen av kontraktsgjenstanden. Er ikke annet avtalt skal minimum 10 % av arbeidete timer innenfor de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektro og datateknologi og teknologi- og industrifag, samlet utføres av lærlinger, jf. opplæringslova § 7-1. Kravet kan oppfylles av entreprenøren og en eller flere av hans kontraktsmedhjelpere.

Kravet kan delvis oppfylles ved at arbeidete timer er utført av personell som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 23-2.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle kravet ved å benytte lærling fra en lærlingordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

En entreprenør som er tilknyttet en lærlingordning og som kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes, skal av byggherren anses for å ha oppfylt kravet om bruk av lærling. En entreprenør som er tilknyttet en lærlingordning og har inngått lærekontrakt, men som på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under leveransen, skal av byggherren anses for å ha oppfylt vilkåret om bruk av lærling dersom entreprenøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå ny lærekontrakt uten å lykkes. Der gjestående kontraktsperiode er mer enn tre måneder, anses kravet kun oppfylt dersom entreprenøren med jevne mellomrom gjør reelle forsøk på å inngå ny lærekontrakt.

Entreprenøren skal i månedsrapporten vise oppfylleelsesgraden, og etter byggherrens ønske oversende bemanningsplaner som viser oppfyllelsen. Timelister skal fremlegges på forespørsel.

39. Rapportering av arbeid utført av utenlandsk virksomhet

Utenlandske virksomheter med oppdrag i Norge, samt alle arbeidstakere som gjennom oppdrag skal utføre arbeid i Norge, skal registreres i Oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret (OAR) i henhold til bestemmelsene i skatteforvaltningsloven og tilhørende forskrifter.

Entreprenøren er ansvarlig for å registrere oppdraget med den utenlandske virksomheten. Entreprenøren skal sørge for at den utenlandske virksomheten fortløpende rapporterer arbeidstakere som skal arbeide på oppdraget. Opplysninger om arbeidstakere skal registreres i OAR innen 14 dager etter arbeidstakers første arbeidsdag på oppdraget. Opplysninger om siste arbeidsdag skal gis senest 14 dager etter siste arbeidsdag. Dersom det skjer endringer etter at opplysningene er gitt, skal det gis korrigerte opplysninger senest 14 dager etter at endringen fant sted.

Eventuelle bøter eller andre krav mot byggherren som følge av at entreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter denne bestemmelsen, er entreprenørens ansvar og skal betales av ham.

40. Informasjonsplikt og språkferdigheter

Gjennomføring av kontrakten skal foregå ved bruk av norsk språk, dersom ikke annet er angitt.

Et arbeidslag skal til enhver tid ha minst en person som forstår og gjør seg forstått på norsk eller engelsk. Denne personen skal i tillegg forstå, og gjøre seg forstått på, et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på. Med arbeidslag menes en gruppe som løser en arbeidsoppgave sammen på et fysisk avgrenset sted.

Skriftlig dokumentasjon som benyttes i eller er relevant for arbeidet den enkelte skal utføre skal foreligge slik at den enkelte forstår informasjonen godt. Dersom entreprenøren eller hans kontraktsmedhjelpere benytter fremmedspråklige arbeidstakere skal det dokumenteres et system for kommunikasjon som gjør at den arbeidskraft som benyttes til enhver tid er underrettet om alle forhold som er relevant for den enkeltes arbeid. Dokumentasjonen kan blant annet være planer, rutiner, informasjon knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, lønns- og arbeidsvilkår, sikkerhetsopplæring, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, sikkerhetsblader, varselskilter og bruksanvisninger for verktøy og arbeidsutstyr.

41. Overholdelse av sanksjonsloven med tilhørende forskrifter

Begge parter skal overholde sanksjonsloven med tilhørende forskrifter («sanksjonslovgivningen»). Partene skal holde hverandre løpende informert og oppdatert om forhold av betydning for dette.

På forespørsel skal entreprenøren sørge for at byggherren får den informasjon og dokumentasjon som er nødvendig for å kunne kontrollere at entreprenøren og kontraktsmedhjelpere overholder sanksjonslovgivningen.

Entreprenøren har bevisbyrden for at sanksjonslovgivningen er overholdt.

42. Misligholdsbeføyelser

Ved brudd på seriøsitetskravene eller krav til system for å sikre etterlevelse av seriøsitetskravene, herunder ved mangelfull oppfyllelse av dokumentasjonsplikten, skal entreprenøren uten ugrunnet opphold rette bruddet. Dokumentasjon på retting skal oversendes til byggherren for godkjenning uten ugrunnet opphold etter at retting er foretatt.

Ved brudd som nevnt ovenfor har byggherren i tillegg rett til å ilegge entreprenøren sanksjoner som angitt i kapittel C3 punkt 3.7. Dersom bruddet har skjedd hos en kontraktsmedhjelper, gir dette byggherren saklig grunn til å kreve utskiftning av kontraktsmedhjelperen.

Byggherren skal varsle entreprenøren om illeggelse av sanksjoner innen rimelig tid etter at byggherren blir eller måtte ha blitt klar over bruddet. Varaset skal inneholde en beskrivelse av bruddet og botens størrelse.

Del 3 – Særlige kontraktsbestemmelser

43. Regler for ekstern kommunikasjon

Byggherren skal ivareta kontakten med og uttale seg til media og andre offentlige og private interessenter vedrørende prosjektet og kontraktsarbeidet. Entreprenøren kan uttale seg etter spesiell avtale med byggherren for det enkelte tilfelle.

Henvendelser entreprenøren måtte motta fra media, grunneiere, enkeltpersoner, interesseorganisasjoner o.l. skal henvises til byggherren.

44. Videreføring av kontraktsbestemmelser

Entreprenøren plikter å innta bestemmelser i kontraktsforholdene med sine underentreprenører som sikrer at byggherrens krav videreføres til disse, herunder byggherrens rett til å gjennomføre tilsyn og revisjoner og seriøsitetsskrav i kapittel C2 del 2.

45. Nøkkelpersonell

Utpeking, forflytting eller utskifting av personer betegnet som nøkkelpersoner i kapittel C3, skal godkjennes av byggherren. Godkjennelse kan ikke nektes dersom

- a) Entreprenøren kan godtgjøre tungtveiende grunner for slik utpeking, forflytting eller utskifting, og
- b) den utpekte personen etter byggherrens vurdering minst har tilsvarende kvalifikasjoner og erfaring som utskiftet eller forflyttet nøkkelpersonell.

Ved brudd på denne bestemmelsen skal entreprenøren betale sanksjoner som fastsatt i kapittel C3. Byggherren har rett til å heve kontrakten dersom det kan sannsynliggjøres at entreprenørens utpeking, forflytting eller utskifting av nøkkelpersoner ville ha medført at entreprenøren ikke ville fått tildelt kontrakten.

Dersom nøkkelpersoner forflyttes eller skiftes ut skal entreprenøren for egen kostnad sørge for tilstrekkelig erfaringsoverføring og opplæring for innfasing av nytt personell.

Entreprenøren og byggherren skal for egen kostnad sørge for utskifting av deres respektive personell som opptrer på en klanderverdig måte eller som viser seg uegnet til å utføre sine arbeidsoppgaver.

46. Risikostyring

Entreprenøren skal ha et implementert risikostyringssystem i henhold til siste versjon av NS-EN ISO 31000 eller tilsvarende i det omfang som arbeidets omfang og kontraktens krav krever. Styrende dokumenter skal beskrive hvordan identifiserte risikoelementer håndteres og kontrolleres. Risikostyringssystemet skal dersom ikke annet er avtalt i kapittel C3, oversendes byggherren innen 4 uker etter kontraktsinngåelse for gjennomgang.

Entreprenøren skal påse at relevante underentreprenører implementerer risikostyring som et ledelsesverktøy.

Et risikoregister for kontrakten med identifisert risiko og tilhørende risikoreduserende tiltak skal holdes oppdatert gjennom hele gjennomføringen av kontrakten.

47. Ledelse av Kvalitet, HMS og Ytre miljø

47.1 Ledelsessystem for Kvalitet, HMS og Ytre miljø

Kvalitetssystem/ledelsessystemer skal omfatte Kvalitet, HMS, Samfunnssikkerhet, Informasjonssikkerhet, Beredskap, Ytre miljø og Klimatilpasning. Entreprenøren skal ha et implementert kvalitetssystem/ledelsessystemer som skal være i samsvar med siste versjoner av NS-EN ISO 9001 (kvalitet) eller tilsvarende, NS-EN ISO 14001 (Ytre miljø) eller tilsvarende og NS-EN ISO 45001 (Arbeidsmiljø og helse) eller tilsvarende. Entreprenørens kvalitetssystem/ledelsessystemer skal anvendes for alle forhold ved kontraktsarbeidene.

Entreprenøren skal gi byggherren tilgang til nødvendig informasjon og dokumentasjon innen sikkerhets- og kvalitetsledelse. Entreprenøren skal påse at dokumentasjon, analyser og planer til enhver tid er oppdatert, og at oppdaterte versjoner er tilgjengelig for byggherren.

Entreprenøren skal rapportere i henhold til vedlagt rapporteringsskjema for HMS, Kvalitet og Ytre miljø i kapittel C4.

47.2 Prosjektspesifikke planer for Kvalitet, HMS og Ytre miljø

Før oppstart av kontraktsarbeidet skal entreprenøren etablere og implementere prosjektspesifikke planer for Kvalitet, HMS og Ytre miljø som dokumenterer at alle krav i internkontrollforskriften er ivarettatt. Planene kan utarbeides som en felles plan eller som fagdelte planer. Kvalitetsplanen skal være utarbeidet etter retningslinjer i NS-EN ISO 10005.

Dersom byggherren i kapittel D4 har oppstilt særskilte krav til Ytre miljø, skal entreprenørens prosjektspesifikke planer som et minimum inkludere de forhold som er angitt i kapittel D.

Planene skal beskrive grensesnitt til eventuelle underentreprenører og omfatte ledelse av underentreprenører. Alle faser av kontraktsarbeidene skal adresseres i planene. Planene skal bygge på byggherrens krav og den kontekst kontrakten beskriver. Planene skal beskrive hvordan kontraktsarbeidene planlegges, utføres, kontrolleres og korrigeres, og herunder omfatte ledelse av og grensesnitt mot underentreprenører. Entreprenøren skal i de prosjektspesifikke planene definere arbeidsprosesser, aktiviteter, tiltak og kriterier som skal sikre at byggherrens mål nås.

Entreprenøren skal oversende byggherren de prosjektspesifikke planer innen 4 uker etter kontraktsinngåelse, dersom ikke annet er angitt i kapittel C3.

Byggherren kan kreve utsettelse av oppstart av kontraktsarbeidene inntil planene er i samsvar med kontraktens krav. Entreprenøren skal selv bære alle kostnader og ansvar for forsinkelser som pådras inntil godkjente planer foreligger.

Entreprenøren skal i hele kontraktsperioden holde planene oppdatert, og nye revisjoner skal overleveres byggherren omgående.

Dersom det avdekkes at kontraktens krav til Kvalitet, HMS og Ytre miljø i internkontrollforskriften ikke er overholdt, kan byggherren kreve at avviket rettes uten ugrunnet opphold. For øvrig gjelder sanksjoner angitt i kapittel C3.

47.3 Risikostyring innen Kvalitet, HMS og Ytre miljø

Entreprenøren skal vurdere risiko for Kvalitet, HMS og Ytre miljø i planlegging av kontraktarbeidene. Gjennom disse risikovurderingene skal entreprenøren identifisere aktiviteter/operasjoner med høy risiko innen Kvalitet, HMS og Ytre miljø, samt ivaretagelse av trafikksikkerhet for jernbanesystemet. ALARP-prinsippet skal legges til grunn ved vurdering av risikoreduserende tiltak. Entreprenørens tiltak skal gjenspeile beste praksis og bransjestandarder. Vurderingene skal dokumenteres i risikoregistre.

Kritiske aktiviteter skal planlegges og prosedyrer og planer for kritiske aktiviteter skal oversendes byggherren for gjennomsyn minst 4 uker før oppstart av aktiviteten, eller etter avtale

Risikovurderinger skal utføres i henhold til NS 5814 og NS 5815 eller tilsvarende relevante innenfor aktuelt fagområde. Entreprenøren skal holde en løpende oversikt over status på alle identifiserte risikoer for sine arbeider.

Identifiserte forhold skal registreres i et risikoregister som viser:

- Identifisert risiko
- Sannsynlighet og konsekvens
- Forslag til tiltak for å redusere risiko
- Sannsynlighet og konsekvens etter foreslått tiltak.

47.4 Kommunikasjon og samarbeid

Entreprenøren skal delta i sikkerhetsarbeidet som utøves av byggherren. Dette omfatter blant annet koordinerende møter, kampanjer, befaringer, koordinerende vernerunder, beredskapsøvelser, mv.

Entreprenør skal planlegge for fagmøte for Kvalitet, HMS og Ytre miljø med byggherren, dersom annet ikke avtales i prosjektet. Dersom fagmøte gjennomføres, skal entreprenør redegjøre for status på risikobildet inklusive tiltak, avviksbehandling, RUHer, revisjonsprogram, gjennomførte kontroller, gjennomførte forebyggende aktiviteter og beredskapsøvelser, naboklager og resultater fra miljøovervåkning.

Entreprenør skal evaluere styring av Kvalitet, HMS og Ytre miljø i prosjektet. Entreprenør skal framlegge evalueringen for byggherren hver 3. måned, eller etter avtale.

47.5 Planlegging og oppfølging av arbeidet

Det kreves at entreprenøren før oppstart av kontraktsarbeidene foretar en systematisk gjennomgang av kontraktens aktiviteter for å identifisere aktiviteter som er kritiske for å oppfylle alle krav i kontrakten.

Entreprenøren skal sørge for at arbeidsmetoder, rekkefølge på arbeidene og framdriftsplaner ikke er i konflikt med sikkert arbeidsmiljø. Entreprenøren skal se til at kontraktsarbeidene er koordinert og planlagt i alle ledd. Entreprenøren skal dokumentere vurderingen av at tilstrekkelig tid er avsatt til sikker

gjennomføring av kontraktarbeidet.

Entreprenøren skal etablere skriftlige instruksjoner og prosedyrer for kontraksarbeidene. Risikovurdering fra entreprenøren og byggherren skal legges til grunn for utarbeidelse av prosedyrer og SJA'er for kritiske aktiviteter. Kritiske aktiviteter skal planlegges og prosedyrer og planer for kritiske aktiviteter skal oversendes byggherren for gjennomsyn minst 4 uker før oppstart av aktiviteten, eller etter avtale.

Instruksene og prosedyrene skal spesifisere hvilke menneskelige, tekniske og organisatoriske barrierer som kreves. Entreprenøren skal etablere et inspeksjonsprogram /verifikasjonsprogram for overvåkning av barrierer. Før igangsettelse av arbeid med høy kompleksitet og risiko, skal entreprenøren sørge for kontroll av barrierene.

47.6 Kontrollaktiviteter

Entreprenøren skal etablere kontrollplaner for kontraksarbeidene. Entreprenørens kontroll skal sikre oppfyllelse av kontraktens krav. Kontrollen skal være risikobasert og omfatte både prosesskontroll og produktkontroll. Entreprenøren skal holde kontrollplaner oppdatert ved endringer i framdrift og risiko.

Entreprenørens kontrollplaner skal som et minimum vise hva som skal kontrolleres, kompetansekrav til kontrollør, samt tidspunkt, omfang, hyppighet, ansvar og sjekklister med spesifikke kontrollpunkter, krav og toleranser. Entreprenøren skal videre etablere og implementere et system for oppfølging av funn fra kontrollaktiviteter. Entreprenøren skal ha et system for overvåkning av kontrollarbeidet og rapportere status i månedsrapport.

Kontrollplaner for kontraksarbeidene skal oversendes byggherren før oppstart av kontraksarbeidene. Byggherren har rett til å kreve deltakelse på kontroller i form av gjennomgang (review), bevitnelse (witness) og stopp (hold)-punkter. Entreprenør skal varsle 7 dager i forveien om tidspunkt for deltakelse på kontroller. Byggherrens deltakelse og varsling skal framgå av entreprenørs kontrollplan. Entreprenør skal varsle byggherren i nødvendig tid (minimum 24 t) om eventuelle endringer i tidspunkt for kontrollaktiviteter.

Gjennomgang (review): Dokumentasjon sendes til byggherren for gjennomgang.

Bevitnelse (witness): Byggherren eller tredjepart skal varsles kan delta og overvære kontrollpunkt.

Stopp (hold): Obligatorisk kontrollpunkt. Byggherrens eller tredjeparts deltakelse i kontroll kreves. Arbeidet/aktiviteten kan ikke starte før representant fra byggherren er til stede.

Byggherren skal ha tilgang til å gjennomføre kontroll. Byggherrens kontroll vil kunne utføres uten varsel.

47.7 Håndtering av avvik

Entreprenøren skal etablere systemer for avvikshåndtering for kontraksarbeidet. Entreprenøren skal dokumentere tilfeller der produkt avviker fra krav. Entreprenøren skal søke byggherren om godkjenning dersom godkjenning av avviket er påkrevet.

Dersom entreprenøren ønsker å søke byggherren om godkjenning av avvik fra kontrakten, skal det gjøres i byggherrens system for håndtering av avvik som beskrevet i tabellen nedenfor. Entreprenøren skal vurdere og dokumentere konsekvensene av avviket.

Byggherrens behandlingstid av avvikssøknader vil avhenge av kompleksitet og eventuell tredjemann som byggherren må involvere i behandlingen.

Konsekvenser av et godkjent avvik, både de beskrevne og eventuelle konsekvenser som ikke er spesifisert i søknaden om avvik, er entreprenørens risiko og gir ikke entreprenøren rett til endringer i kontrakten ut over det som er avtalt i det godkjente avviket. Avvik gir ikke entreprenøren rett til å kreve endringer av fremdriftsplanen eller kontraktssummen.

Type avvik	Beskrivelse	System for registrering
Prosess- og produktavvik hos entreprenør og underentreprenør	Avvik fra krav og styringssystem registreres og saksbehandles fortløpende	Entreprenørs og underentreprenørs system
Søknad om aksept av produktavvik fra entreprenør til byggherren	Oppståtte produktavvik fra krav som entreprenør søker aksept for hos byggherre Avvik fra Bane NORs tekniske regelverk, teknisk designbasis	Entreprenørs system og system levert av byggherren
Avvik avdekket av byggherren. (Kundeklage)	Avvik fra krav som oppdages av byggherren og som skal svares ut med tiltak og lukking av avvik fra entreprenør	System levert av byggherren
Søknad om dispensasjon fra krav	Entreprenør kan søke byggherren om dispensasjon fra krav, i forkant av bygging iht. krav og metode	Entreprenørs system og system levert av byggherren

47.8 Håndtering av uønskede hendelser

Entreprenøren skal samle inn, behandle og analysere rapporter om uønskede hendelser (RUH) i henhold til tabellen nedenfor. Entreprenøren skal legge til rette for at alle på byggherrens byggeplass rapporterer uønskede hendelser (RUH).

Entreprenøren skal rapportere alle hendelser av betydning for jernbanesikkerhet, ulykker og hendelser med potensielt alvorlig utfall til byggherren. Entreprenøren skal varsle byggherren snarest og uten ugrunnet opphold om alvorlige hendelser (ulykker, tillop og tilstander) og tilstander knyttet til sikkerheten på driftsatt jernbane og byggherrens elektriske anlegg spesielt. Rapporteringen skal dekke alle entreprenørens og underentreprenørers aktiviteter.

Kravene omfatter:

Fagområde Krav til oppfølging	Jernbanesikkerhet og el. sikkerhet	Kvalitet og HMS	Ytre miljø
Varsles, rapporteres og granskes.	Ulykker på driftsatt jernbane og ulykker som involverer	Død, meget alvorlig og alvorlig personskade Fraværsskade	Svært alvorlig, meget alvorlig og alvorlig miljøskade. Hendelser

Læringsark utarbeides	byggherrens elektriske anlegg Hendelser med potensielt alvorlig utfall	Svært alvorlig, meget alvorlig og alvorlig materiell skade Alvorlig arbeidsrelatert sykdom Hendelser med potensielt samme utfall	med potensielt samme utfall
Rapporteres til byggherren. Undersøkelser kreves	Tilløp og tilstander som kunne innvirket på sikkerheten på driftsatt jernbane og tilløp og tilstander som involverer byggherrens elektriske anlegg	Personskade med medisinsk behandling	Forurensning eller skade på miljøverdier har skjedd, men er ikke/minimalt synlig
Rapporteres i entreprenørens system. KPIer, statistikk og trender rapporteres til byggherren	RUHer	Førstehjelpsskader RUHer	RUHer

Entreprenøren skal varsle byggherren muntlig umiddelbart, og rapportere skriftlig innen 48 timer. Varselet skal redegjøre for skadeomfang, status, hendelsesforløp, plan for videre undersøkelser og foreløpige tiltak.

Byggherren har rett til å kreve utvidet rapport og redegjørelse for hvilke tiltak som iverksettes for å hindre gjentakelse av forholdet.

Entreprenøren skal granske/gjennomføre undersøkelser for å avdekke hendelsesforløp og årsaksforhold. Byggherren har rett til å delta på entreprenørens undersøkelser. Foreløpig rapport med planlagt dato for ferdig rapport skal oversendes byggherren senest 7 dager etter hendelsen og endelig rapport innen 30 dager etter hendelsen. Rapporten skal sendes til byggherren for aksept. Entreprenøren skal gi byggherren nødvendig tilgang til å utføre en selvstendig undersøkelse.

Entreprenøren skal utarbeide læringsark fra alle hendelser som er omfattet av kravet til gransking. Entreprenøren skal aktivt bruke læringsark til forbyggende arbeid i egen organisasjon og hos sine underentreprenører. Læringsarkene skal oversendes byggherren og skal kunne brukes i byggherrens forbedringsarbeid. Byggherren har ansvar for at gjenkjenning av personer og firma ikke framkommer.

Dersom det er relevant skal entreprenøren også varsle tilsynsmyndigheter som f.eks. Arbeidstilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og/eller Miljødirektoratet.

47.9 Revisjoner

Entreprenøren skal ha et revisjonsprogram eller systemgjennomgang tilpasset kontraktsarbeidene som skal være i henhold til retningslinjene i NS-EN ISO 19011. Entreprenørens revisjonsaktiviteter skal baseres på risiko knyttet til kontraktsarbeidene. Underentreprenører som leverer kritisk arbeid, vil kvalifiseringen normalt kreve revisjon. Byggherren skal ha rett til å delta i planleggingen og gjennomføringen av slike aktiviteter.

Byggherren har rett til å gjennomføre revisjoner av entreprenøren og underentreprenører under gjennomføring av kontrakten i det omfang byggherren finner nødvendig. Entreprenøren skal legge til rette for dette og bistå med nødvendig assistanse. Byggherren skal på forespørsel få oversendt entreprenørens revisjonsprogram og revisjonsrapporter.

Byggherren vil varsle entreprenøren minimum 14 dager i forkant av byggherrens revisjonsaktiviteter. Verifikasjoner kan foretas uten forutgående varsel.

Entreprenøren skal delta i norske myndigheters revisjons- og kontrollaktiviteter i henhold til norsk lov. Entreprenøren skal varsle byggherren om slike revisjons- og kontrollaktiviteter. Entreprenøren skal varsle byggherren umiddelbart dersom entreprenøren mottar pålegg eller varsel om pålegg fra myndigheter som kan ha relevans for kontraktsarbeidene.

Entreprenøren skal videreføre denne bestemmelsen i sine avtaler med underentreprenører.

47.10 Beredskap

Entreprenøren skal utarbeide egne beredskapsplaner tilpasset kontraktsarbeidene. Beredskapen skal være dimensjonert på grunnlag av egne risikoanalyser/sårbarhetsanalyser, beredskapsanalyser og beskrive grensesnitt til byggherrens beredskap. Entreprenør skal etablere en varslingsplan for kontraktsarbeidene. Sikring av områder og beskyttelse mot tilsiktede handlinger skal omfattes.

Entreprenørens organisasjon skal løpende være oppdatert med de planer og tiltak som inngår i beredskapen. Beredskapen skal være tilpasset variasjon i bemanning og aktivitet.

Beredskapsplanen skal oversendes byggherren før oppstart av kontraktsarbeidene. Byggherren kan kreve utsettelse av oppstart av kontraktsarbeidene inntil beredskapsplanen er gjennomgått og byggherrens kommentarer er behandlet.

Entreprenøren skal invitere byggherren til entreprenørens beredskapsanalyser og beredskapsøvelser.

Entreprenøren skal videreføre denne bestemmelsen i sine avtaler med underentreprenører.

47.11 HMS-rapportering

Entreprenøren skal sørge for at alle uønskede hendelser (tilløp, tilstand og hendelse) blir registrert, rapportert internt samt rapportert til byggherren. Det skal redegjøres for hvilke tiltak som iverksettes på kort og lang sikt for å sikre læring og hindre gjentakelser av lignende hendelser. Ved behandling av hendelsene skal byggherren bli orientert om hvilke tiltak som har blitt utført.

HMS-rapportering skal månedlig sendes byggherren på skjema i kapittel C4.

47.12 Sikkerhetskurs

Entreprenøren skal gi opplæring som sikrer nødvendig kunnskap om arbeid på byggeplassen. Entreprenøren skal sørge for at alle som arbeider i eller ved jernbaneinfrastruktur i drift har gjennomført byggherrens sikkerhetskurs om arbeid i og ved spor (sikkerhetskurs del 1).

Entreprenøren skal sørge for at alle som arbeider på byggeplassen har nettkurset Fareblind SFS BA (sikkerhetskurs del 2).

Entreprenøren skal sørge for lokalt sikkerhetskurs som ivaretar risikoforhold og rutiner på byggeplassen (sikkerhetskurs del 3).

Entreprenøren skal ved behov stille med tolk/oversettelse slik at alle har nødvendig forståelse. Personer uten nødvendig opplæring skal ikke ha adgang til byggeplassen.

47.13 Krav til HMS – Forebyggende tiltak på byggeplass

47.13.1 Personlig verneutstyr

Entreprenøren skal sikre at alle arbeidere på byggeplassen bruker nødvendig verneutstyr i samsvar med minstekrav i instruks for verneutstyr [STY-600575](#). Eventuelle fravik fra disse kravene skal risikovurderes og godkjennes av byggherre i samsvar med [STY-600575](#) punkt 2.6.

47.13.2 Riggplan

Entreprenøren skal utarbeide og vedlikeholde en riggplan for byggeplassen, som minimum omfatter gjerder, porter, sikringstiltak, adkomstveier, områder for lagring, håndtering og fjerning av avfall og farlige materialer (inkl. maksimalt tillatt mengder), sikkerhetsfunksjoner som HMS-tavle, beredskapsfunksjoner som samlingsplass, møteplasser, beredskapskontainer ol.

47.13.3 Hensyn til andre virksomheter på eller i nærheten av byggeplassen

Risikovurderinger og planlegging og gjennomføring av arbeid skal ta hensyn til andre virksomheter på eller i nærheten av byggeplass, inkl. naboer.

47.13.4 Sikker adkomst

Entreprenøren skal gjennomføre risikovurderinger som grunnlag for planlegging, dimensjonering og utforming av anleggsadkomster og ferdselsveier, inkl. hensyn til separasjon av ulike typer kjøretøy og personell, fartsgrenser, beredskap, vakthold/dirigering.

47.13.5 Områder for lagring av materialer

Entreprenøren skal sørge for at rutiner og områder for lagring, oppbevaring og transport av farlige materialer er etablert basert på risikovurderinger.

47.13.6 Anlegg og utstyr

Entreprenøren skal ha rutiner for vedlikehold, kontroll før igangsettelse og kontroll av anlegg og utstyr.

47.13.7 **Orden og hygieniske forhold**

Entreprenøren skal etablere rutiner for å holde innkvartering og rigg- og anleggsområder hygieniske og ryddige. Innkvartering skal etableres med hensiktsmessig separert fra byggeplassen.

47.13.8 **Personalrom/innkvartering**

Entreprenøren skal etablere og vedlikeholde innkvartering, spise- og skiftebrakker i henhold til «Overenskomsten for private anlegg».

47.13.9 **Rusmidler**

Entreprenøren skal sørge for at alkohol eller rusmidler ikke benyttes på byggeplassen. Personell som er påvirket av alkohol eller rusmidler skal bortvises.

47.13.10 **Sikring og adgangskontroll**

Entreprenøren skal sørge for at byggeplassen er sikret mot uvedkommende i og utenfor ordinær arbeidstid.

47.13.11 **Besøkende til anleggsområdet**

Entreprenøren skal etablere en rutine for besøkende. Hensyn til sikkerhet og sikring skal ivaretas gjennom opplæring eller ved hjelp av vert.

47.13.12 **Vernerunder**

Entreprenørens prosjekt-/anleggsleder, sammen med egne verneombud / HMS-personell, gjennomføre minimum 2 vernerunder pr. måned for egne og evt. kontraktsmedhjelperes arbeid, om ikke annet intervall avtales. Byggherren skal varsles om tidspunkt for vernerundene og har rett til å delta på vernerundene. Rapport fra vernerundene skal oversendes byggherren.

47.13.13 **Arbeidstillatelser**

Entreprenøren skal etablere et arbeidstillatelsessystem for å styre høyrisikoaktiviteter, samtidige arbeider og arbeid på energisatte systemer.

47.13.14 **Miljøinspeksjoner**

Entreprenøren skal utføre miljøinspeksjoner (miljørunder). Inspeksjonene skal gjennomføres minimum 2 ganger pr måned om ikke annet intervall avtales. Byggherren skal varsles om tidspunkt for miljøinspeksjonene og skal inviteres til å delta på miljøinspeksjonene. Miljøinspeksjon kan inngå i vernerunder.

48. Autorisasjoner, godkjennelser og tillatelser

Entreprenøren og hans kontraktsmedhjelpere samt deres personell skal inneha de autorisasjoner, ansvarsretter, tillatelser, mv. som kreves iht. de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter for de typer arbeid og ytelser som inngår i kontrakten.

Det er entreprenørens ansvar og kostnad å innhente de nødvendige tillatelser som kreves i hans navn for iverksettelse og gjennomføring av kontrakten. Entreprenørens arbeider og utgifter med å oppnå nødvendige tillatelser/ferdigattester/ samsvarserklæringer er byggherren uvedkommende.

Entreprenørens ansvar for å innhente tillatelser og nødvendig underlag for tillatelser gjelder også der tillatelser må innhentes fra byggherren som rette myndighet.

49. Rapportering

49.1 Generelt

Entreprenøren skal overlevere månedsrapporter og annen rapportering iht. krav nedfelt i kontrakten. Ved kortvarige kontrakter kan byggherren kreve dags- eller ukesrapportering.

49.2 Månedsrapportering

Entreprenøren skal rapportere status for hver måned. Månedens periodeslutt er siste søndag i måneden, med mindre annet angis av byggherren. Månedsrapporten skal være byggherren i hende senest kl. 12:00 påfølgende torsdag etter periodeslutt. Forsendelsesmetode avtales i den enkelte kontrakt, normalt elektronisk i byggherrens samhandlingsløsning.

Dersom ikke annet er avtalt skal rapporten inneholde informasjon om følgende:

- Sammendrag av status
- Kritiske aktiviteter i entrepriseutførelsen
- Avviksstatus, med avvik identifisert denne perioden
- De viktigste identifiserte risikoer med tiltak
- Register over krav om endringsordre og endringsordrer
- Grensesnitt koordinering
- Status helse, miljø og sikkerhet
- Status oppfylleelsesgrad tilknyttet bruk av faglært bemanning
- Status oppfylleelsesgrad tilknyttet bruk av lærlinger
- Oppsummering av viktige hendelser denne periode (framdrift, økonomi og SHA)
- Oppsummering av viktige hendelser neste periode (framdrift, økonomi og SHA)
- Planlagt og virkelig bemanning
- Kostnader iht. punkt 49.3
- Tids- og fremdriftsrapportering iht. punkt 49.4
- Status FDV-dokumentasjon
- Relevante bilder

49.3 Rapportering av kostnader

Entreprenøren skal rapportere kostnader iht. følgende:

1. Original kontrakt
2. Mengderegulering
3. Endringer
4. Gjeldende budsjett (kontraktsverdi) (1+2+3)

Dersom byggherren krever det, skal rapportering skje på fastsatte skjemaer.

49.4 Tids- og fremdriftsrapportering

Entreprenøren skal rapportere fremdrift mot fremdriftsplan.

Entreprenøren skal angi årsaken til eventuelle avvik mellom planlagt fremdrift og virkelig fremdrift (på aktivitetsnivå), og eventuelle konsekvenser dette gir mot delfrister og/eller sluttfrist. Aktiviteter skal oppdateres med prognose-start/-slutt. Dersom byggherren krever det, skal rapportering skje på fastsatte skjemaer.

50. Oppgaver etter plan- og bygningsloven m.v.

Byggherren skal være ansvarlig søker for arbeider som er søknadspliktige etter plan- og bygningsloven, med mindre annet avtales.

Entreprenøren og hans eventuelle kontraktsmedhjelpere skal erklære ansvar etter plan- og bygningsloven for arbeider der erklæring om ansvarsrett er relevant.

Entreprenøren skal bistå byggherren med nødvendig dokumentasjon til kontrollplan/gjennomføringsplan for tiltaket.

Entreprenørens arbeider og utgifter med å oppnå nødvendige tillatelser/ferdigattester/samsvarserklæringer eller tilsvarende skal være inkludert i kontraktssummen.

51. Byggherrens tekniske regelverk

Byggherrens tekniske regelverk er bestemmelser for prosjektering og bygging av anlegg, komponenter, systemer mv. Teknisk regelverk gir ikke en beskrivelse av eksisterende infrastruktur eller en berettiget forventning om at eksisterende infrastruktur er prosjektert eller bygget i henhold til regelverket. Teknisk regelverk er tilgjengelig på www.banenor.no.

For denne kontrakten skal teknisk regelverk legges til grunn for all prosjektering og bygging av anlegg, komponenter, systemer mv. som omfattes av regelverket. I den grad byggherren i beskrivelsen/mengdefortegnelsen eller andre steder i kontrakten har vist til spesifikke deler av teknisk regelverk, er dette gjort av informasjonshensyn / presisjonshensyn. Teknisk regelverk gjelder like fullt for alle anlegg, komponenter, systemer mv. som skal prosjekteres og bygges under kontrakten.

Entreprenøren skal snarest mulig varsle byggherren dersom det avdekkes prosjektering eller bygging som avviker fra teknisk regelverk. Eventuelle avvikssøknader skal behandles i henhold til byggherrens rutiner for dette, som også skal være beskrevet i entreprenørens kvalitetsplan.

52. Teknisk dokumentstyring, FDV-dokumentasjon

Entreprenøren skal følge byggherrens krav til teknisk dokumentstyring, administrativ dokumentasjon, FDV-dokumentasjon og sluttdokumentasjon slik dette fremgår av kapittel C4 og kontrakten for øvrig.

53. Intervensjonsrett

Byggherren har rett til å tre inn i entreprenørens kontrakter med kontraktsmedhjelpere i de tilfeller hvor entreprenøren vesentlig misligholder sine kontraktsforpliktelser overfor byggherren eller overfor kontraktsmedhjelpere, eller stanser sine betalinger til kontraktsmedhjelperne, blir insolvent eller går konkurs.

Entreprenøren plikter å sikre byggherren denne intervensjonsretten overfor sine kontraktmedhjelpere ved å innta klausuler som ivaretar denne rettigheten i kontraktene.

54. Evaluering

I forbindelse med avslutningen av kontrakten skal det gjennomføres en evaluering av kontraktsgjennomføringen, inklusive etterlevelse av seriøsitetskrav. Ved langvarige kontrakter kan det også bli gjennomført evaluering underveis. Entreprenøren skal medvirke til gjennomføringen av evalueringen, herunder ved f.eks. å fylle ut skjema, stille til intervju med medarbeidere utpekt av byggherren, delta i møter osv. Entreprenøren vil få oversendt resultater fra evalueringen, og gis mulighet til å komme med eventuelle kommentarer. Resultater fra evalueringen kan legges til grunn ved kvalifisering, vurdering og valg av leverandører til byggherrens fremtidige kontrakter.